

Nr 273.

Av herr Löfvander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmänna vägar m. m.

I det av Kungl. Maj:t i propositionen nr 223 framlagda förslaget till lag om vad iakttagas skall i anledning av kronans övertagande av den allmänna väghållningen på landet stadgas påförande av särskild vägs katt i efterhand i vissa fall. Sådan efterbeskattning skall ske om ett vägdistrikt förfarit illojalt i samband med vägväsendets förstatligande, exempelvis om ett vägdistrikt efter den 1 januari 1939 i syfte att å kronan överföra väghållningskostnader, som bort gäldas genom utdebitering av vägs katt, underlåtit att utdebitera dylik skatt i den utsträckning, som påkallats av omständigheterna, eller försummat underhållet av allmän väg i sådan grad, att vägen den 1 januari 1944 icke befinner sig i vederbörligt skick. Likaså skall efterbeskattning ske om ett vägdistrikt efter den 1 januari 1939 förfogat över distriktets tillgångar för andra ändamål än dem distriktet haft att tillgodose eller utan tillräckliga skäl slutit avtal eller gjort utfästelser, vilka avse tid efter utgången av år 1943 och genom vilka kronan tillskyndas avsevärd förlust.

Syftet med den föreslagna efterbeskattningen är att upphäva de verkningar, som ett illojalt eller försumligt förfarande från vägdistriktens sida i samband med förstatligandet av vägväsendet kan åstadkomma. Mot principen att ett vägdistrikt skall straffas om det handlat illojalt och i uppenbar avsikt att undandraga distriktet vissa utgifter, kan ingen invändning riktas. Men däremot är det enligt vår mening stridande mot rättvisa och billighet om man, såsom i lagförslaget förutsättes, skall låta straffskatt utgå för åtgärder, som vidtagits ända sedan den 1 januari 1939. Straffet bör icke gå längre tillbaka än till den tidpunkt, då det blev ett faktum att vägväsendet skulle förstatligas. Den lämpligaste tidpunkten synes oss därför vara den 1 januari 1942.

År 1939 hade frågan om förstatligandet icke kommit så långt, att det fanns någon garanti för att förstatligandet skulle bli verklighet. Det vore därför orimligt att förutsätta, att ett vägdistrikt vid denna tidpunkt skulle söka tillskansa sig orättmätiga fördelar med tanke på ett kommande förstatligande av vägväsendet.

Även en annan omständighet av synnerligen stor vikt motiverar ett framflytande av den ifrågavarande tidpunkten från den 1 januari 1939 till den 1 januari 1942. Under de senast förflutna åren har vägunderhållet på grund

av de direktiv, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen lämnat, måst i viss utsträckning eftersättas. Den statliga myndigheten har dessutom genomfört en viss ram för kostnaderna, och inom denna ha vägdistriktet haft att röra sig. De lämnade direktiven ha givetvis uppställts av sparsamhetskäl, men de ha icke desto mindre i många fall varit till skada för vägarnas tillstånd och de kommande underhållskostnaderna. Då vägunderhållet sålunda på grund av statens åtgärder i många fall blivit otillfredsställande vore det uppenbart orättvist om vägdistriktet skulle få lida härför genom uttagande av straffskatt.

Det må också påpekas, att om ett vägdistrikt tidigare handlat försumligt, detta borde ha påpekats av vägstämmornas revisorer eller den statliga granskningsmyndigheten. Om några anmärkningar icke ha förekommit, bör givetvis icke straffskatt i efterhand uttagas.

Även ur rent principiella synpunkter kunna vägande invändningar göras mot det föreslagna lagstadgandet. Detta skulle få retroaktiv verkan, och stiftandet av dylika lagar har ju allmänt erkänts som stridande mot de rättsprinciper, på vilka vår svenska lagstiftning vilar. Fastställer man däremot tidpunkten till 1 januari 1942 försvinner det retroaktiva momentet, emedan det då var känt, att vägväsendet komme att förstatligas.

Med anledning av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att par. 7 i det i Kungl. Maj:ts proposition nr 223 framlagda förslaget till lag om vad iakttagas skall i anledning av kronans övertagande av den allmänna väghållningen på landet, måtte erhålla följande lydelse: Har vägdistrikt efter den 1 januari 1942
— — — — — stadgas.

Samma lag vare, där vägdistrikt efter den 1 januari 1942
— — — — — förfång.

Stockholm den 19 maj 1943.

Axel Löfvander.

Gust. Elofsson

Ivar Persson.

i Vä.

Erik von Heland.

Vilmar Ljungdahl.

John Gustavson

i Guntorp.